

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในจังหวัดสุพรรณบุรี

Factors related to narcotic-used behavior among addicted inmates in Suphanburi Province

วรารณ ประทีปธีรานันต์

Waraporn Prateeptheranun

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูธร จังหวัดสุพรรณบุรี

Chaophrayayommarat Hospital, Suphanburi Province

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติด จำนวน 290 คน เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการทดสอบไคสแควร์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ต้องขังคดียาเสพติดร้อยละ 60.69 ใช้สารเสพติดมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 55.17 ใช้ยาเสพติดครั้งละ 2-3 เม็ดมากที่สุด ร้อยละ 57.84 ใช้ยาเสพติด 1-2 วันต่อสัปดาห์ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดมีดังนี้ อายุมีความสัมพันธ์กับระยะเวลา และความถี่ของการใช้ยาเสพติด ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับระยะเวลา และปริมาณการใช้ยาเสพติด สถานภาพสมรสของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด ความรู้เรื่องยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับระยะเวลา ปริมาณ และความถี่ของการใช้ยาเสพติด การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาและปริมาณการใช้ยาเสพติด การรับรู้ความสามารถในตนเองมีความสัมพันธ์กับปริมาณ และความถี่ในการใช้ยาเสพติด พฤติกรรมต่อต้านสังคมมีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด ที่ตั้งของบ้านมีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด และสัมพันธ์ภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับปริมาณ และความถี่ในการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด, ผู้ต้องขังคดียาเสพติด

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study factors related to narcotic-used behavior among addicted inmates in Suphanburi Province. A sample of 290 addicted inmates, was selected using a simple random sampling method. Research tools were questionnaires. Data were analyzed by descriptive statistics and Chi-square test. The result revealed that narcotic-used behavior of addicted inmates were as follows. The length of narcotic-used time was longer than three years (60.69%). The maximum number of narcotic-used drug, was 2-3 tablets per each time (55.17%). The frequency of narcotic use, was 1-2 days per week (57.84%). Factors related to narcotic-used behavior were as follows. Age was related to the length of time and frequency of narcotic use. Educational level and occupation were related to the length of time and the amount of narcotic-used drug. Parent's marital status was related to the amount of narcotic-used drug. Knowledge was related to the length of time, frequency of narcotic use, and the amount of narcotic-used drug. Perceived self-esteem was related to the length of time and the amount of narcotic-used drug. Perceived self-efficacy was related to the amount of narcotic-used drug and frequency of narcotic use. Anti-social behavior was related to the amount of narcotic-used drug. The residential location was related to the amount of narcotic-used drug. Family relation was related to the amount of narcotic-used drug and frequency of narcotic use at $p < .05$.

Keywords: Narcotic Behavior, Addicted Inmate

ความสำคัญของปัญหา

การติดยาเสพติดเป็นปัญหาที่ซับซ้อน มีปัจจัยหลายอย่างเกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคคล สังคม ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม (จิราพันธ์ รุจิระพงศ์, 2550; ณรงค์ หมื่นนภัก, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยด้านตัวบุคคลที่ขอบทลองขอบความท้าทายในทางที่ผิด และมีความเชื่อในทางที่ผิดว่ายาเสพติดบางชนิดช่วยให้สบายใจลืมความทุกข์ ช่วยให้ทำงานได้มาก การมีบุคลิกภาพไม่มั่นใจในตนเอง ชอบพึ่งพาผู้อื่น ไม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีประสบการณ์ด้านลบในวัยเด็ก มีความขัดแย้งหรือสัมพันธ์ภาพในครอบครัวไม่ดี (โสภา ชูพิกุลชัย, จิตตินันท์ เตชะคุปต์, นิภา แก้วศรีงาม, รัตนา บรรณารธรรม, อาภาศิริ สุวรรณานนท์, และจินตนา ตันสุวรรณนนท์, 2553) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมเป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน การหายาเสพติดมาเสพได้ง่าย (สมิต วัฒนธัญญกรรม, 2554)

จังหวัดสุพรรณบุรีมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับรุนแรง พบว่า ร้อยละ 80 ของ ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี มีสาเหตุมาจากการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี, 2558) จากทฤษฎีสถาน (Lewin's Field Theory) ของ Kurt Lewin (1950 อ้างถึงใน ลิขิต กาญจนามรณ, 2554) อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและคุณลักษณะภายในตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เขียนในรูปสมการได้ดังนี้ $B = f(P, E)$ โดยให้ B คือ Behavior พฤติกรรม P คือ Personality บุคลิกภาพ และองค์ประกอบภายในตัวบุคคล และ E คือ Environment สภาพแวดล้อมที่บุคคลรับรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องนี้ เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ในการวางมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยด้านประชากรและสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ความรู้เรื่องสารเสพติด ทักษะการตัดสินใจ การรับรู้ความสามารถในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมต่อต้านสังคม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะชุมชนที่ตั้งของบ้าน และสัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ได้แก่ ระยะเวลาการใช้ยาเสพติด ปริมาณการใช้ยาเสพติด และความถี่ของการใช้ยาเสพติด ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว ความรู้เรื่องสารเสพติด ทักษะการตัดสินใจ การรับรู้ความสามารถในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมต่อต้านสังคม ลักษณะชุมชนที่ตั้งของบ้าน และสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ระยะเวลาการใช้ยาเสพติด ปริมาณการใช้ยาเสพติด และความถี่ของการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในจังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว ความรู้เรื่องสารเสพติด ทักษะการตัดสินใจ การรับรู้ความสามารถในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง พฤติกรรมต่อต้านสังคม ลักษณะชุมชนที่ตั้งของบ้าน และสัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในด้าน ระยะเวลาการใช้ยาเสพติด ปริมาณการใช้ยาเสพติด และความถี่ของการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางของยามาเน กำหนดความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

เครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 8 ชุดดังนี้

1. แบบสอบถามปัจจัยด้านประชากรและสังคม มีจำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และโครงสร้างของครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว และสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะชุมชน/ตำแหน่งที่ตั้งของบ้านที่อยู่อาศัย

2. แบบทดสอบความรู้เรื่องสารเสพติด จำนวน 10 ข้อ คำตอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน แปลความหมายของระดับโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้มากกว่า 8-10 หมายถึง ระดับดี, 4-7 หมายถึง ระดับปานกลาง และน้อยกว่า 0-3 หมายถึง ระดับน้อย หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR20) ได้เท่ากับ 0.7316

3. แบบสอบถามทักษะการตัดสินใจ มีจำนวน 10 ข้อ เป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดคะแนน 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

4. แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในตนเอง มีจำนวน 10 ข้อ เป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด กำหนดคะแนน 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

5. แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วยข้อความทางบวก และลบจำนวน 10 ข้อ

การตอบใช้มาตราประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดคะแนน 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

แบบสอบถามชุดที่ 3-5 การแปลผลระดับใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้ ค่าเฉลี่ย 3.01-4.00 หมายถึง ระดับดี, 2.01-3.00 หมายถึง ระดับปานกลาง และ 1.00-2.00 หมายถึง ระดับน้อย หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.6122, 0.8680 และ 0.8563 ตามลำดับ

6. แบบสอบถามพฤติกรรมการต่อต้านสังคมพัฒนาจากแนวคิดของ เพียงตะวัน อ่อนกำบัง (2552) มีจำนวน 10 ข้อ เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด กำหนดคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ การแปลผลระดับใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 3.08-5.00 หมายถึง ระดับดี 2.04-3.07 หมายถึง ระดับปานกลาง และ 1.00-2.03 หมายถึง ระดับน้อย หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.7953

7. แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว มีจำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยสร้างจากแนวคิดของดิน ปรัชญพฤทธิ (2536) เป็นมาตราประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บางครั้ง ไม่มี/ไม่เคย/ไม่ใช่ กำหนดคะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ การแปลผลระดับใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้ 2.34-3.00 หมายถึง ระดับดี, 1.67-2.33 หมายถึง ระดับปานกลาง และ 1.00-1.66 หมายถึง ระดับน้อย หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.8565

8. แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากของ ผกามาศ สุจิตติวนิช (2547) วัชรพงษ์ หาความสุข(2550) และเพียงตะวัน อ่อนกำบัง (2552) เป็นแบบตรวจรายการ (check list) มีจำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย ระยะเวลาการใช้ยาเสพติด ปริมาณการใช้ยาเสพติด และความถี่ของการใช้ยาเสพติด หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.7050

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย หาความตรงเชิง

เนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน หาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity index) ได้เท่ากับ 0.84 และหาความเที่ยงโดยนำเครื่องมือวิจัยไปใช้กับผู้ป่วยยาเสพติดที่ถูกส่งตัวจากสำนักงานคุมประพฤติ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โครงการวิจัยได้ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหนังสือเลขที่ YM 022/2560 ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลแก่ผู้ต้องขังคดียาเสพติดเป็นกลุ่มด้วยวาจาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ความเสี่ยงที่อาจจะได้รับการวิจัย ประโยชน์ การรักษาความลับ การให้สิทธิตัดสินใจเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัย ผู้ที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยได้ลงนามในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 17-31 สิงหาคม พ.ศ. 2560 โดยแจกแบบสอบถามและแบบวัดให้ผู้ต้องขังคดียาเสพติดตอบเป็นรายบุคคลในกลุ่มและเก็บกลับคืนเมื่อตอบเสร็จ ได้แบบสอบถามคืน 290 ฉบับ (100%)

การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Chi-square test

ผลการวิจัย

1. ผู้ต้องขังคดียาเสพติด เป็นชาย 251 คน (86.6%) และหญิง 39 คน (13.4%) มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี ร้อยละ 41.72 รองลงมา อายุ 30-39 ปี ร้อยละ 39.66 ร้อยละ 45.9 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 74.1 มีอาชีพ รับจ้าง ร้อยละ 55.2 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 10,000.00 บาท สถานภาพสมรสของบิดามารดา ร้อยละ 39.7 อยู่ด้วยกัน รองลงมา คือ แยกทางกัน ร้อยละ 31 ร้อยละ 65.9 มีบ้านที่อาศัยอยู่เป็นชุมชนชนบท ร้อยละ 60.69 มีระยะเวลาการใช้ยาเสพติดมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 55.17 มีปริมาณการใช้ยาเสพติด

ครั้งละ 2-3 เม็ด และร้อยละ 57.84 มีการใช้ยาเสพติด 1-2 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 64.14 มีประวัติเคยผ่านการบำบัดรักษายาเสพติดมาแล้ว โดยร้อยละ 40.34 ได้ผ่านการบำบัด จำนวน 1 ครั้ง มากที่สุด และร้อยละ 63.45 มีประวัติการกระทำความผิดคดีอาญาอื่น

2. ผู้ต้องขังยาเสพติดมีความรู้เรื่องสารเสพติด ทศนคติต่อสารเสพติด การรับรู้ความสามารถในตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมอยู่ในระดับมาก มีสัมพันธ์ภาพในครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการใช้ยาเสพติดมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ปริมาณการใช้ยาเสพติด 2-3 เม็ดต่อครั้ง ความถี่ของการใช้ยาเสพติด 1-2 วันต่อสัปดาห์ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่บอกว่าจะเสพเมื่อมีความเครียดหรือมีเรื่องไม่สบายใจโดย

จัดหายาเสพติดมาด้วยเงินตนเองมากที่สุด ผู้ต้องขังต้องการอยากจะได้ยาถึงร้อยละ 88 โดยให้เหตุผลว่าต้องการทำเพื่อครอบครัว อยากเป็นคนดีมีคุณค่าของสังคม และกลัวติดคุก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรและสังคม ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในด้านระยะเวลาการใช้ยาเสพติด ปริมาณการใช้ยาเสพติด และความถี่ของการใช้ยาเสพติดมีดังนี้

3.1 พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดด้านระยะเวลาการใช้ยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความรู้เรื่องสารเสพติด และการเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 1)

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรและสังคม ด้านบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมกับระยะเวลาการใช้ยาเสพติดโดยใช้ Chi-square Test (n=290)

ตัวแปร	χ^2	df	p-value
1. ปัจจัยด้านประชากรและสังคม			
1.1 อายุ	23.986	4	.000
1.2 ระดับการศึกษา	20.605	6	.000
1.3 อาชีพ	34.059	8	.000
1.4 สถานภาพสมรสของบิดามารดา	2.337	6	.890
1.5 รายได้ของครอบครัว	11.484	6	.073
2. ปัจจัยด้านบุคคล			
2.1 ความรู้เรื่องสารเสพติด	12.107	4	.014
2.2 ทศนคติต่อสารเสพติด	5.729	2	.056
2.3 การรับรู้ความสามารถในตนเอง	4.129	4	.391
2.4 การเห็นคุณค่าในตนเอง	16.434	4	.003
2.5 พฤติกรรมต่อต้านสังคม	9.433	4	.050
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม			
3.1 ลักษณะชุมชนที่ตั้งของบ้าน	8.453	6	.205
3.2 สัมพันธภาพในครอบครัว	3.336	4	.507

3.2 พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดด้านปริมาณการใช้ยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความรู้เรื่องสารเสพติด การรับรู้ความสามารถในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง

และพฤติกรรมการต่อต้านสังคม ลักษณะชุมชน/ที่ตั้งของบ้าน และสัมพันธภาพในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 2)

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรและสังคม ด้านบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมกับปริมาณการใช้ยาเสพติดโดยใช้ Chi-square Test (n = 290)

ตัวแปร	χ^2	df	p-value
1. ปัจจัยด้านประชากรและสังคม			
1.1 อายุ	4.691	4	.322
1.2 ระดับการศึกษา	20.438	6	.002
1.3 อาชีพ	26.185	8	.000
1.4 สถานภาพสมรสของบิดามารดา	15.397	6	.017
1.5 รายได้ของครอบครัว	8.874	6	.180
2. ปัจจัยด้านบุคคล			
2.1 ความรู้เรื่องสารเสพติด	13.675	4	.008
2.2 ทศนคติต่อสารเสพติด	0.498	2	.802
2.3 การรับรู้ความสามารถในตนเอง	40.130	4	.000
2.4 การเห็นคุณค่าในตนเอง	18.152	4	.002
2.5 พฤติกรรมต่อต้านสังคม	20.682	4	.001
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม			
3.1 ลักษณะชุมชน/ที่ตั้งของบ้าน	14.353	6	.025
3.2 สัมพันธภาพในครอบครัว	15.801	4	.003

3.3 พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในด้านความถี่ของการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับ อายุ ความรู้เรื่อง

สารเสพติด การรับรู้ความสามารถในตนเอง และสัมพันธภาพในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 3)

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรและสังคม ด้านบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมกับความถี่ของการใช้ยาเสพติดโดยใช้ Chi-square Test (n = 290)

ตัวแปร	χ^2	df	p-value
1. ปัจจัยด้านประชากรและสังคม			
1.1 อายุ	13.010	4	.011
1.2 ระดับการศึกษา	4.285	6	.644
1.3 อาชีพ	4.691	8	.801
1.4 สถานภาพสมรสของบิดามารดา	2.450	6	.878
1.5 รายได้ของครอบครัว	8.821	6	.183
2. ปัจจัยด้านบุคคล			
2.1 ความรู้เรื่องสารเสพติด	16.346	4	.003
2.2 ทักษะการตัดสินใจ	3.104	2	.219
2.3 การรับรู้ความสามารถในตนเอง	15.823	4	.003
2.4 การเห็นคุณค่าในตนเอง	2.058	4	.755
2.5 พฤติกรรมต่อต้านสังคม	5.353	4	.251
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม			
3.1 ลักษณะชุมชนที่ตั้งของบ้าน	8.991	6	.173
3.2 สัมพันธภาพในครอบครัว	9.716	4	.045

โดยสรุปในแต่ละปัจจัย มีดังนี้ **ปัจจัยด้านประชากรและสังคม** พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับระยะเวลา และความถี่ของการใช้ยาเสพติด ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาและปริมาณการใช้ยาเสพติด สถานภาพสมรสของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด **ปัจจัยด้านบุคคล** พบว่า ความรู้เรื่องสารเสพติดมีความสัมพันธ์กับระยะเวลา ปริมาณ และความถี่ของการใช้ยาเสพติด การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาและปริมาณการใช้ยาเสพติด การรับรู้ความสามารถในตนเองมีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด และพฤติกรรมต่อต้านสังคมมีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด

และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่าลักษณะชุมชนที่ตั้งของบ้าน มีความสัมพันธ์กับปริมาณการใช้ยาเสพติด และสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับปริมาณและความถี่ของการใช้ยาเสพติด

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านประชากรและสังคม พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับระยะเวลา และความถี่ของการใช้ยาเสพติด ส่วนระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาและปริมาณการใช้ยาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ต้องขัง

คดียาเสพติดที่มีอายุมากขึ้น มีการเสพยาเสพติดมากขึ้นเรื่อย ๆ จากภาวะสมองติดยาซึ่งผู้ต้องขังกลุ่มนี้มีระยะเวลาเข้ายาเสพติดมากกว่า 3 ปีขึ้นไปมีถึงร้อยละ 55.17 ดังนั้นภายหลังการบำบัดจะเกิดอาการกำเริบทำให้ต้องกลับไปใช้สารเสพติดขึ้น และเกิดการใช้แบบพึ่งพาซ้ำสอดคล้องกับ คม เหล่าบุตรสา (2557) ที่ว่าผู้ต้องขังคดียาเสพติดให้โทษประเภท 1 ส่วนใหญ่ เป็นผู้ชายอายุต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ของครอบครัวต่ำ ในส่วนของสถานภาพสมรสของบิดามารดาพบว่ามีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้ายาเสพติด ซึ่งผู้ต้องขังกลุ่มนี้มีบิดามารดาแยกทางกัน ถึงร้อยละ 31 สอดคล้องกับณรงค์ หมั่นอภัย (2552) ที่พบว่า ครอบครัวที่มีแม่เลี้ยงเดี่ยว ความยากจน การศึกษาต่ำ ไม่มีงานทำ เป็นปัจจัยทางสังคมที่ผสมผสานกันทำให้เกิดปัญหาการติดยา

ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า ความรู้เรื่องยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับระยะเวลา ปริมาณ และความถี่ของการใช้ยาเสพติด การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์กับระยะเวลา และปริมาณการเข้ายาเสพติด การรับรู้ความสามารถในตนเอง มีความสัมพันธ์กับปริมาณและความถี่ในการเข้ายาเสพติด และพฤติกรรมการต่อต้านสังคมมีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้ายาเสพติด สอดคล้องกับ เพียงตะวัน อ่อนกำปัง (2552) ที่พบว่าการเสพยาเสพติดทั้งปริมาณการเสพและความถี่ในการเสพทั้งพฤติกรรมการต่อต้านสังคมมีความสัมพันธ์กัน ($p < .05$) และสอดคล้องกับ จิราภรณ์ ลิ้มนิจสรกุล (2546) พบว่าร้อยละ 57 ของวัยรุ่นมีบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมพบว่า สภาพแวดล้อม/

ที่ตั้งของบ้าน มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้ายาเสพติดในกลุ่มผู้ต้องขัง ร้อยละ 65.9 มีบ้านที่อาศัยอยู่เป็นชุมชนชนบท สอดคล้องกับ Taft และ England (1964) ที่ระบุว่าเขตชนบทมีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรม ชุมชนในชนบทบางแห่งเป็นที่หลบซ่อนของพวกแก๊งที่ไปจากในเมือง มีการกระทำความผิดศีลธรรมเกิดขึ้นโดยทั่วไป ไม่มีผู้นำในการพัฒนาชุมชน คนอยู่ในฐานะไม่มีทางเลือก และสอดคล้องกับสำเนา นิลบรรพ์, บุญเรือง ศรีเหรียญ และอุษา คงทอง (2559) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมของชุมชนมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการเสพยาโดยเฉพาะในชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด การเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ทำให้เกิดความอยากและตัดสินใจเสพยาในที่สุด ส่วนสัมพันธ์ภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับปริมาณ และความถี่ของการใช้ยาเสพติดสอดคล้องกับ ลลิตา เดชาวูธ (2548) ที่พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ และสามารถทำนายการเสพยาบ้าของวัยรุ่นได้ และสอดคล้องกับ วราภรณ์ มั่งคั่ง ที่พบว่าปัจจัยความขัดแย้งในครอบครัวมีอิทธิพลและสามารถทำนายการเข้ายาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 13.30

ข้อเสนอแนะ

กรมราชทัณฑ์ ควรมีบทบาทในการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง ของผู้ต้องขังให้ได้ใช้ความสามารถของตนเองในทางที่ถูกต้องเพื่อส่วนรวม การมองโลกในแง่ดี ตลอดจนการจัดกิจกรรมให้ครอบครัวมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับผู้ต้องขังเพื่อเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว เติบโตความรู้สึกดีและความผูกพันต่อกันในครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

คม เหล่าบุตรสา. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่สถานีตำรวจลำปางเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.

- จิราพันธ์ รุจิระพงศ์. (2550). สภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- จิราภรณ์ ลิ้มนิจสรกุล. (2546). ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันการเสพยาเสพติดสารแอมเฟตามีนในวัยรุ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณรงค์ หมีนอภัย. (2552). ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของเยาวชนในอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ดิน ปรชัญญพทธี. (2536). ทฤษฎีองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผกามาศ สุจิตินิช. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับการเสพยาบ้าของเยาวชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เพียงตะวัน อ่อนกำบัง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรมต่อต้านสังคม และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับการเสพยาบ้าของวัยรุ่นในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กเยาวชนบ้านกรุณา บ้านมูทิตา บ้านอุเบกขาและบ้านปรานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี. (2558). รายงานการประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดจังหวัดสุพรรณบุรี และคณะกรรมการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยจังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ 19 พฤศจิกายน 2558 [เอกสารอัดสำเนา]. สุพรรณบุรี: ผู้แต่ง.
- ลิขิต กาญจนภรณ์. (2554). จิตวิทยาสมองแวดล้อม [เอกสารประกอบการสอน]. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลลิตา เดชาวุธ. (2548). ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันการติดการใช้สารแอมเฟตามีนของนักเรียนวัยรุ่นภาคตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วราภรณ์ มั่งคั่ง. (2558). ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการติดการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วัชรพงศ์ หาคความสุข. (2550). พฤติกรรมการใช้สารเสพติดของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมิต วัฒนธัญญกรรม. (2554). ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมต่อการติดยา และสารเสพติด. ในวิโรจน์ วีระชัย, ลำซำ ลักษณะณิชนัช, อังกูร ภัทรากร, นิภา กิมสูงเนิน, และฉวีวรรณ ปัญญาบุญ. ตำราเวชศาสตร์การเสพติด (น. 129-134). กรุงเทพมหานคร: วัชรอินเตอร์พรีนติ้ง.
- โสภา ชูพิกุลชัย, จิตตินันท์ เตชะคุปต์, นิภา แก้วศรีงาม, รัตนา บรรณารธรรม, อาภาศิริ สุวรรณานนท์, และจินตนา ตันสุวรรณนนท์. (2553). แวงกระตุ้นนำสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย.
- สำเนา นิลบรรพ์, บุญเรือง ศรีเหรียญ, และอุษา คงทอง (2559). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้เสพแอมเฟตามีน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(1), 82-84.
- Taft, D. R., & England, R. W. (1964). *Criminology*. London: The Macmillan.